

2013. évi törvény

a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény és a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény módosítása

Az Országgyűlés a szövetkezeti szerveződés keretein belül az öngondoskodás céljából megvalósuló, közös kockázatviselésen alapuló munkavégzés elősegítése és annak érdekében, hogy a közös munkával megtermelt javakból a közösség tagjai munkájuk arányában is részesülhessenek, a következő törvényt alkotja.

1. A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosítása

1. §

(1) A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4.§ A szövetkezeteknél foglalkoztatott munkavállalók jogaira és kötelezettségeire, valamint a munkaügyi kapcsolatokra 56.§ (2a) bekezdésben szabályozott jogviszony kivételével a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.”

(2) Az Sztv. 14.§-a a következő (3)-(4) bekezdésekkel egészül ki:

„(3) Az 56. § (2a) bekezdésében meghatározott jogviszony esetében az alapszabálynak tartalmaznia kell továbbá:

- a) az egy tag által a gazdasági év alatt teljesítendő munka mennyiségét;
- b) a munkamennyiség ellenértékének meghatározását.

(4) A (3) bekezdés b) pontja szerinti ellenértéket úgy kell meghatározni, hogy

- a) az alkalmas legyen a tag teljesítményének figyelembevételére és
- b) a megtermelt javakból való részesedés mértékének meghatározására.

(3) Az Sztv. 23.§-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A (2) bekezdéstől eltérően a szavazati jogát gyakorolhatja az a tag is, aki a vagyoni hozzájárulását a 49/A § alapján teljesíti.

(4) Az Sztv. a következő 35/A §-sal egészül ki:

„35/A. § (1) A szociális szövetkezetben az állam által biztosított termelőeszközök és egyéb támogatások szakszerű és hatékony felhasználása érdekében az igazgatóság, illetve az ügyvezető igazgató döntéseinek előkészítéséhez az állam képviselőt delegál.

(2) Az (1) bekezdés szerinti delegált az igazgatóság és a közgyűlés ülésein tanácskozási joggal vesz részt.

(3) A szociális szövetkezetbe az állami képviselőket a közfoglalkoztatásért felelős miniszter jelöli ki.”

(5) Az Sztv. 43.§ (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tagsági jogviszony – e törvény eltérő rendelkezése vagy eltérő megállapodás hiányában – a felvételtől szóló határozat meghozatalának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre akkor, ha a tag a részjegy összegét vagy annak alapszabályban meghatározott hányadát a szövetkezet részére befizette, illetőleg nem pénzbeli hozzájárulásként átadta. A szövetkezetbe tagként belépni kívánó személy felvételi kérelmében más szövetkezeti tag részjegyének megvételi szándékáról nyilatkozhat, ilyenkor az 50. § (2) bekezdése szerinti részjegyet nem kell jegyeznie.”

(6) Az Sztv. 43.§ (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a tag a személyes közreműködésére a 56.§ (2a) bekezdésében meghatározott jogviszony alapján kerül sor, a tagsági jogviszony az alapszabály szerinti testület felvételt kimondó döntését követő napon keletkezik.”

(7) Az Sztv. 43.§-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A kérelmező a felvételi kérelmet elutasító döntés ellen a soron következő közgyűléshez fordulhat. A (3) bekezdést ebben az esetben azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a jogviszony a közgyűlés tagfelvételt megállapító határozatát követő napon keletkezik.”

(8) Az Sztv. 45.§-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az 56.§ (2a) bekezdésében szabályozott jogviszony esetén a tagsági jogviszony keletkezését és megszűnését követő 5 napon belül a tag részére a tagi nyilvántartás személyére vonatkozó adattartalmáról igazolást kell kiállítani.

(9) Az Sztv. 49.§-át követően a következő 49/A.§-al egészül ki:

„49/A §. (1) Az 56.§ (2a) bekezdésében szabályozott jogviszony esetében a vagyoni hozzájárulásként teljesített részjegy jegyzés

a)) részletekben vagy

b) az alapszabályban meghatározott időpontban, de legfeljebb egy év elteltével, vagy

c) a munkavégzés során megtermelt javak szociális szövetkezet részére történő átadásával történhet.

(2) Az alapszabály az (1) bekezdés szerinti részjegy jegyzési módok közül csak egy alkalmazását teheti lehetővé.

(3) A részjegy jegyzés (1) bekezdés b) és c) pontjaiban meghatározott módja esetén a tagot előleg fizetési kötelezettség nem terheli, a részjegy kiállítása a vagyoni hozzájárulás teljesítését követően történik.”

(10) Az Sztv. 56.§-a a következő (2a) és (2b) bekezdésekkel egészül ki:

„(2a) A személyes közreműködés sajátos formája – az iskolaszövetkezet és a foglalkoztatási szövetkezet kivételével – a közös termelésben való, tagsági viszonyon alapuló közvetlen közreműködés (a továbbiakban: tagi munkavégzés).

(2b) A tagi munkavégzés önálló, más munkavégzésre irányuló jogviszonyt szabályozó törvény hatálya alá nem tartozó, munkavégzésre irányuló önálló jogviszony, melyben az elvégzett munka ellentételezése a tagi munkavégzés arányában részben vagy egészben a közösen megtermelt javak természetben történő átadásával is történhet.

(11) Az Sztv. 61. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az 56. § (2a) bekezdésében szabályozott jogviszony az (1) bekezdés b) pontjában foglalt esetben a teljesítésre nyitva álló határidőt követő napon szűnik meg.”

1. A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény módosítása

1. §

(1) A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 5.§ (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alapján biztosított)

„b) a szövetkezet tagja - ide nem értve az iskolaszövetkezet nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagját -, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony, vagy tagi munkavégzés keretében személyesen közreműködik,”

(2) A Tbj. 26. § (10)-(11) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) A szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzés esetén a szociális szövetkezet e tagja után 6 600 forint egészségügyi szolgáltatási járulékot fizet.

(11) A központi költségvetés a (10) bekezdésben meghatározott személyek után az egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetését a tagsági jogviszony keletkezését követő első évben teljes mértékben, a második évben hetvenöt százalékos, a harmadik évben ötven százalékos, a negyedik évben huszonöt százalékos arányban átvállalja.

(3) A Tbj. 26. § a következő (12) bekezdéssel egészül ki:

„(12) A szociális szövetkezet tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyban lévő tagja a szociális szövetkezettől kapott pénzbeli jövedelem után tíz százalékos nyugdíjjárulékot fizet.”

2. Átmeneti rendelkezések

2. §

(1) E törvény hatálybalépésekor már működő, bejegyzett szociális szövetkezetek az alapszabályukat 2013. szeptember 30-áig kötelesek e törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítani vagy a szövetkezet szociális jellegét megszüntetni.

(2) E törvény hatálybalépésekor már működő, bejegyzett szociális szövetkezetekre e törvény rendelkezéseit az alapszabályuk e törvény szabályainak megfelelő módosításától - de legkésőbb 2013. október 1-jétől kezdődően kell alkalmazni.

4. Záró rendelkezések

3. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Indokolás

Magyarországon a szövetkezés történelmi hagyományokra tekint vissza. A szövetkezés célja a közös gazdálkodás mellett, a szövetkezeti tag társadalmi (kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi) szükségletei kielégítésének elősegítése. A jelenlegi szövetkezési formák között speciális helyet foglalnak el a szociális szövetkezetek, amelyek abból a célból szerveződtek, hogy a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtsen, valamint szociális helyzetük javítását egyéb módon elősegítse. A szociális szövetkezetekben a személyes közreműködésként előírható munkavégzés kizárólag munkaviszonyban, vállalkozási vagy megbízási jogviszonyban teljesíthető. A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (a továbbiakban: Sztv.) hatályos rendelkezései szerint nincs arra lehetőség, hogy önmagában már a tagsági jogviszony is elégséges legyen a szövetkezetben a munkavégzéshez, a szövetkezet közös gazdasági tevékenységében való részvételhez. A szociális szövetkezetek esetében éppen a foglalkoztatás, mint cél ellen hat a munkavégzésre irányuló jogviszonyok kötöttsége. Az adott foglalkoztatási jogviszonyhoz kapcsolódó bérre, szabadságra stb. vonatkozó törvényi előírások, továbbá a szövetkezetet, és a tagokat terhelő adó és járulékfizetési kötelezettségek bekorlátozzák a jellemzően tőkeerővel csak kismértékben rendelkező szociális szövetkezetek együttgazdálkodásban és közös munkavégzésben rejlő foglalkoztatási lehetőségeit.

A szociális szövetkezetek foglalkoztatási lehetőségeinek szélesítése, a hátrányos helyzetben lévők esetében az önfenntartás, az öngondoskodás, és a közös munkában megnyilvánuló felelősségvállalás elősegítése érdekében a törvényjavaslat sajátos, kizárólag a szociális szövetkezeteknél (ide nem értve az iskolaszövetkezeteket és a foglalkoztatási szövetkezeteket) alkalmazható jogviszonyként szabályozza a tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt.

A tagi munkavégzés, mint önálló jogviszony – építve a szövetkezetek önszabályozási jogára – az Sztv.-ben kerül deklarálásra. A törvényjavaslat egyebekben csak azokat a kötelező elemeket tartalmazza, amelyeket e jogviszony alkalmazása esetén az alapszabályban szabályozni kell, továbbá nélkülözhetetlenek a jogviszony keletkezésének, megszűnésének megállapításához és a jogviszony fennállásának igazolásához. A törvényjavaslat továbbá

eltérő szabályok alkalmazását tesz lehetővé továbbá a részjegy jegyzésére (vagyon hozzájárulásra) vonatkozóan, megkönnyítve ezzel a hátrányos helyzetben lévők szociális szövetkezeti taggá válását.